

EDİTÖRDEN

Sayın okurlarımız her şeyden önce sizleri saygı ile selamlıyor, dergimizin üçüncü sayısını yayımlamanın onurunu yaşıyoruz. Elimizde olmayan nedenlerden ötürü yaşadığımız bu gecikme bizleri çok üzmüştür. Bu hususta affınıza sığınıyoruz. Bilgi alışverişinin ve kaynaklarının arttığı günümüzde bilgiye ulaşmanın kolaylığı kadar onun yarattığı kirlilikte açıkçası bizleri düşündürmektedir.

Tefekkürün aynası olarak giriştiğimiz dergicilik, ciddi anlamda uğraşları gerektirdiği gibi büyük sabır ve ilmi vicdanı da deflarca sorgulamayı beraberinde getirmektedir. İlim, tabiatı icabı hiçbir kimsenin ve kurumun tekeline giremez. O, ancak düşüncenin ürünü olarak, insan zihninin açıklama gereği hissettiği durumlara yada şeylere karşı geliştirdiği bütünlüsel ve metotlu tespitler bütünüdür. Bu tespitler bütünü, milletlerin entelektüel kalkınmışlığının göstergesidir.

Günümüz dünyası, insanların ve toplumların birbiriyle ilişki içerisinde olduğu ve bilgiye sahip olanın, yani bilgi üretenin diğerlerine hakim olduğu bir aşamaya gelmiştir.19.yy itibarıyla bilginin ve aydınlanmanın Batı'da etkisi söz konusu olmaya başlamış ve Batı dünyası giriştiği Aydınlanma ile kadim devirlerden süregelen hatalarını adeta bertaraf edip kendilerine yeni yollar çizmişlerdir. Bu yeni yollar felsefik ve düşünsel kuramlar başta olmak üzere Edebiyat sahasında bile varlığını bir çok ulus üzerinde hissettirmiştir.

Türk tefekkürü, kadim devirlerden beri entelektüel düşünceye haiz olmuş ve bunun en açık delili olarak Orhun Abidelerini dikmiştir. Geçtiğimiz yıl Ağustos ayında vefat eden Türk tefekkürünün görsel takipçisi değerli insan Sayın Servet Somuncuoğlu'nu bu hususta anmadan geçmek onun hakkını yemek olur. Merhum Somuncuoğlu,Taştaki Türkler ve Tamgalar gibi kaya resimleri üzerine yaptığı belgeseller ve çektiği fotoğraflarla buna şahitlik etmiştir.

Türk tefekkürünün ve tarihinin yapıtaşlarını ortaya koymak bağlamında verilen emekler çoğu kez yarım kalmıştır. Örneğin ömrünün vefa etmediği büyük tefekkür adamı Hilmi Ziya Ülken bu meyanda daha çok eser verecekken aramızdan ayrılmıştır.

Türk tefekkürünün tam anlamıyla incelenmesi henüz tamamlanmış değildir. Köklü bir geçmişe sahip Türk tarihi , daha 19. yy 'da kurulan Türkoloji Enstütüleri vasıtasıyla Batılılar tarafından yorumlanmaya başlanmış özellikle Rus, Amerikan ve İngiliz arkeologların Türkistan'da yaptıkları kazılar bir çok gerçeği gün yüzüne çıkarmıştır. Ama Batılıların kendi değer muvazenelerinden yola çıkarak baktıkları Türklük olgusu, maalesef bizim bugün hem tarihçiliğimize hem düşüncemize sirayet etmiştir. Türk tefekkürü ve düşüncesinin kendi öz bilinciyle ele alınmadan sırf Batılı akademisyenlerin dile getirdiği gibi ifade edilmesi bizleri büyük yanlışlara itmektedir. Ve Türk tarih yazıcılığının beslenmesi gerekli en büyük başat noktanın Türk tefekkürü olduğunu biz hep göz ardı etmekten vaz geçmiş değiliz.

Tarih yazım sorunsalının bir asırdır birkaç yıldız hariç ülkemizde parlamaması kanımızca yine Batılı Türkologların tesiri ve bizim bu meyanda ciddi anlamda çaba sarf etmememizle açıklanabilir.

Kadim Türk tefekkür tarihinde kodları olduğuna inandığımız bu verileri ele almak bizi Türk tarihçiliğinde en doğru ifade tarzlarına götüreceksen bizler, birilerinin bizi yorumladığı ve ortaya koyduğu açıklamaya mahkum kalmayı hep kabul eder olmuşuzdur. Erken cumhuriyet devrinde kurulan Türk Tarihi Tedkik Cemiyeti , Türk tarihi'ni inceleme ve araştırma işine girişmiş bir dönem önemli yayınlara ve araştırmalara imza atmıştır; ama onunda misyonunu tam anlamıyla yerine getirdiğini iddia etmek çok safdillilik olacaktır. Esasen ilim kuruluşları olan akademik kurumların daha ciddi ve disiplinli bir biçimde bilgi ve kuram üretmeleri içten bile değilken bunlar da bizde tam anlamıyla etki alanı oluşturamamışlardır.

Osmanlı Devleti'nde medreseler yanında konak eğitimlerinin çok önemli yer tuttuğunun tespiti bizi ilginç verilere ulaştırmıştır. Dergimizin bu sayısında bilhassa değinmeden geçemeyeceğimiz Türkiye'nin ilk özel üniversitesi dahi kabul edilebilecek olan Beşiktaş İlim Cemiyeti ve bu cemiyet içinde mümtaz simalardan Kethüdazade Arif Efendi ve arkadaşlarının haksız yere sürgüne yollanmaları ve konak okullarının kapatılması Türkiye'de çok ciddi bilim üretme köklerini budayan bir girişim olmuştur. ‘‘İran’da ve Turan’da talebelerim vardır ‘’ diyen Arif Efendi, Türk düşünce ikliminin ender simalarındandır. Aslında gönlümüz Beşiktaş İlim Cemiyeti'nin günümüze dek sürmesinden ve köklü bir ilim yuvası olmasından yana ağır basmasına mukabil bu gerçekleşmemiştir ve ne yazık ki Türkiye'de ilmin belli resmi kurumlar tekeline üretilmesi düşüncesi doğrultusunda bir hakikat ortaya çıkmıştır. İşte bu hakikat daha sığ ilim ikliminin doğmasının en temel yapıtaşı olmuştur. Batı'da akademik kuruluşlara mukabil özel enstitülerin varlığı bir gerçektir ve bunlar bir çok sahada büyük ilmi çalışmalara imza atmaktadırlar. İşte bu meyanda Arif Efendi ve arkadaşlarının giriştiği tefekkür yolunun kapatılmış olması bizi çok büyük ilmi bedbahtlığa itmiştir.

İşte bizler asırlardır yaşadığımız bu sıkıntılara maruz kalan insanlar olarak bir şeyler yapabilmek adına giriştiğimiz bu denizde ancak bir damla olabilecek dergicilik işinde Türk düşünce ve akademik iklimine zerre kadar katkıda bulunabilirsek çok bahtiyar olacağız.

Bu sayımızda Dört makale birde yeni bölüm olarak kitap tanıtımı yer almaktadır.

Bu sayımızın yayımlanmasında büyük emekleri geçen başta yazarlarımız ve bize doğru yolu göstererek üşenmeden ufkumuzu açan saygıdeğer hakemlerimizi en derin şükranlarımızla anarken bu sayımızı Beşiktaş İlim Cemiyeti ve onun kurucularından başta Kethüdazade Arif Efendi ve arkadaşlarına ithaf ediyoruz.

Saygılarımızla

Hakan YILMAZ

Editör

